

רח ב גליקסון 8 תל אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מען למברקיס: גולמפרוס. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שהם בע"מ, ת.א. סל. 62239.

המערכת איננה אחראית עבור תוכן חי טורעות, כולל טורעות המתפרסמות תחת הכותרת "רוח לצרכי". ר"ח לנסע" וכו' הסוכנות ונערכות על ידי המערכת. התפצה: רוד סופל ובניו, תל אביב, רחוב אהרן-הצמח 24, טלפון ס' 5673.

העורך הראשי: אורי אבנרי
ראש המערכת: שלום כחו
עורכת משנה: רוב איתו, אורי סלע

עורך כתוב: עורך תבנית: סילבי קשת
הכתב הראשי: צלם המערכת: שרגא הריניץ

חברי המערכת: ישראל ביבר, ניצה גבי, שייץ נלור, ליני גלילי, רוד הורוביץ, רות ורד, רוני זוהר, ארזת חרסון, אוסטר סאוב, משה לשם, אביבה ססן, עוס קינן, שלמה קרו, אלי תבור.
הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שמואל ברתור אריה אריאל נתן רון

העתון הנקרא ביותר במדינה

21 יוני '92

לעתים נדמה שכל החיים במדינה הזאת בנויים על מצבירות. הם משתנים חליפות, ותמיד מן הקצה אל הקצה. כמעט כל העתונות מסתובבת עמם, כמו שבשבת. משך כמה חודשים שלט במדינה (ובעתונות) סגנון ההידד. האויב היה זבל. זה היה מורכב מאנשים-עליונים. המלחמה דמתה לתחרות-כדורגל. הכתבות על פעולות צבאיות, בהן השליכו מיטב הבחורים את חייהם מגד, היו מלאות בדיחות משעשעות על חשבון האויב המטומטם.

כל זה נמשך עד למחרת קרב קלקיליה. בבוקר עוד הודיע קולי-ישראל על סימפניה של פגיון וקוצצת של יריות. עתונאי אחר סיפר בתמימות שעם הישמע היריות הראשונות הוזמן מוגית ונסע ישר למקום הפעולה. הוא חזה בה כצופה בתחרות מרתקת. רק שהכורים לא היו מעור אלא מעופרת. והוא לא היה היחידי שנכח באזור הקרב לא שום סיבה. כמה וכמה אנשים, שאין להם מה לעשות בשהיה-הקרב בא בקירבתו, התרגלו לחוש במקום בכל הודמנות.

הידידים זה נפסק באורח פתאומי כשנודעו מספר הרגומים וההותם. עתה נזכרו כולם בשורנים האומללים של קול ישראל, והתנפלו עליהם בשצף קצף. כל אחד שכה מה הוא עצמו כתב רק אתמול. אפילו הקצינים שכחו כי היה זה דווקא שבועין המטה של צה"ל אשר הנהיג בכלל את הסגנון הזה בשנה-שנתיים האחרונות, במסע של פרסומת רעשנית שעורר את זעמו של כל לוחם.

למחרת קרב קלקיליה חדר לעתונות סגנון חדש — סגנון של הרכנת ראש ומוקעה גפנית. רבים החלו פוסלים את השיטות בהן דגלו עוד אמש, ותובעים שיטות חדשות של תיגמול, שאינן כרוכות בסכנה לחיילים, אך שהן פוגעות במוסר-המלחמה של צה"ל ובכבודו העצמי של מדינה ריבונית. גם דעה חופשה זו, כמו הדעה הקודמת, נבעה מתוך מצבירות, ללא חשבון קר ועניין. הבחון המופרז והדכאון התהומי צמודים זה לזה. הם שני הצדדים של אותה מטבע.

יתכן שכל זה לא היה קורה לו ניתן לאנשים בעלי גיון קרבי ותחושה קרבת להנחיל לעורך באופן בלתי-אמצעי משהו מרוח החיות. חייב אדם להיות מעורה ביחידה קרבת כדי לחזור למעמקי גפשה, וכדי לתרגם אותם לשפת העורך. אותו מצב עצמו שרר בימי מלחמת תש"ח. בעתונות שרצו כתבות-הידד של אנשים שלא הריחו מעולם ריח של אבק-שריפה, ושהסתובבו, במקרה הטוב ביותר, בחזרי המטה. למולם היו החיילים הקרבים עסוקים בקרבות, ולא הספיקו לקרוא את תיאוריהם. כשנודמן לידיהם גליון של עתון, התמלאו רוגז. שום דבר אינו מרגיז חיל יותר מאשר לחזור מפעולה אכזרית, המגואלת בדם מיטב חבריו, ולמצוא בבסיס עתון המתאר את האויב כערימת סטרטוסים הבורחים עם היריה הראשונה. לפחות פעם אחת שלח אותי המסיפא שלי, באישור המג"ד, במכונית מיוחדת לתל-אביב, מצוייד במדים מלוכלכים ובתת-מקלע טומי (של המסיפא), כדי לתבוע את עלבון היחידה מכמה עתונים, שהרגיזו אותנו במיוחד.

האומה אינה נותנת לחייל הקרבי שלה שום תמורה למעשיו. לא היה זוכה לפרס, ולרוב גם לא לציון מיוחד. אולם לפחות דבר אחד יכול החייל לדרוש בצדק: שהעורך יקבל תמנה זכונה ונאמנה של פעליו ושל רוחו. הדבר לא יושג על-ידי שום הסדר שגרת, הוא יושג רק אם ניתן לאנשים, המבינים את רוח החיילים הקרבים, מפני שהם עצמם היו או הינם כאלה, לקיים מגע בלתי-אמצעי עם היחידות המועלות, לא רק בזמן הקרב, אלא גם לפני ואחרי, בכל ימות השנה.

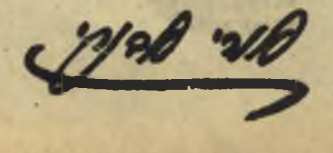
המלחמה היא ממלכת הלא-נודע. מעולם אין לדעת, לפני פעולה, מה יהיה מספר האבידות. אפילו יהיו המפקדים מעולים ביותר, אפילו יהיה התכנון גאוני, הרי בכל פעולה רצינית ייכולים ליטול 2, או 20 או 50 איש. על כך משפיעים אלף פרטים קטנים, בחלקם חלולים גם במקרה העיוור.

זאת יש לקחת בחשבון — לפני שמחליטים על פעולה. המדינה חייבת או לערוך את חשבון הגפשו, להעלות לנגד עיניה את תמונת המשפחות אכולות-הדאגה — ולהחליט לאור המוגז, על הפעולה באמת חיונית ומוצדקת. ואם נפלה ההחלטה לחיוב ומתחילה הפעולה להתבצע, חייב כל אדם להתפלל בלבו לשלום הלוחמים. אולם הוא חייב גם להכין את לבו מראש לכל תוצאה אפשרית. זהו הגיון המלחמה.

כמו לא המדינה, חייבת העתונות לסגול לעצמה הגיון אכזרי זה. עורכה חייבים לחשוב לא פעם ולא פעמים, אלא מאה פעמים, לפני שהם תובעים פעולה במאמריהם הראשיים. קל לכתוב בחדר המערכת, אבל התוצאה עולה להיות יקרה מאד בדם ובדמעות. אם יזכור זאת כל עורך וכל כתב, נזכה בפחות מאמרי-הידד ובפחות פטוריסים, ולא נצלול מעגני בהסתחן העצמי שהסחני למעמקי הצער הרטני.

אני מעז לומר שעתון זה היה חופשי יותר מכל עתון אחר מחסאים אלה עד כה — אולי מפני שזו המערכת היחידה בארץ המורכבת ברובה מלוחמים-לשעבר. לא פעם סיקספר יריביו בהכרתנו הלאומית מפני שלא צהלנו כיום של נצחון קל, ולא פרצנו במאמרים צמאידים למחרת כל מעשה זחוע.

יש לקוות שאחרי קרב קלקיליה יהיו גם שאר העתונים קצת יותר רציניים, קצת סתות נלהבים, כאשר יזכור בדם של לוחמים.

מכתבים

לא נמצא, אפילו קל, על-ידי העולם התחתון הישראלי. באירוסיה ובאמריקה שומרת המטרה בכוך כסום את שמו של סוריע או מלשיו, כדי שלא יתגשו בחייו. ואילו כאן סר דיעים לר רשמית בתעונות כי יעקב אל בו סוריעלים סכחו כסלשיו, סוריע וסור בוקטור של המטרה"ה ודבר לא קורה לו... שלמה קליין, תל-אביב

... האם שכתם כי אותו שטיינברג הוא טוריה לזייה טכיעות אצבעות במסמט מר סויים?

יונה ג, תל-אביב
שטיינברג פוסר על-ידי מר סחר, המספק הכללי של המטרה, בגלל השלטונים ש קיבל מבחי בוסת, על מנת שלא לחסלם. ניתן לחשוב שעכשיו, חרשים מספר לאחר חיסולו של שטיינברג, חוסלו גם בחי חי בוסת, אולם מי ששובר ברחוב בני-הגדה, בסביבת הרחובות בנרשוב ומרדלי, ורואח את הוונות השורעות באיו ספריע, יבין שסענה זו לא רצינית.

ד"ר מ. סלומון, תל-אביב
קשה לי להביע את רגשי הכבוד ויחסי החיובי לעתונכם, המוכן לכתוב את אשר כתב בפרשה זו. אתם מהווים אי הנלחם בעוון ובהסתרה נגד כוחו האדיר של פני נגון השחיתות...

מי התרשל?

לאחר בירור עניינו של מר קוסילוביץ (העולם הזה 982) הוברר כי מר קוסילוביץ קיבל את היתר היציאה שלו ברך הספר בלת ולמי התור. לא נתבקשו על-ידי המטי סרה, או נוח וסוסר אחר כלשהו, לעכב את שמו היתר הנ"ל.

ישראל פונט, קצין הסברה, משרד הפנים, ירושלים
בסקרה זה נופלת האשמה במלואה על המטרה, שהגליטה מעיני משרד הפנים את חקירתה, אפשרה בזאת את בריחתו של חשוד בעבירה.

בלי צחוק

כאיש תנועת החירות, התאכזבתי מכחי סוי חרל שנתתם לחיירת התנועה (העולם הזה 991). אתם אמנם שפרתם על כל חי יקורות המעניינות של אותה ועידה, אבל אישכחו הנתנה נימה של שעה בגלל החרשים, שבוסלו לפי שעה בגלל החלטת חרוב הסקרי בעודת הכספים של הכנסת. האמור על חברתנו אינו נכון. רק לאחר ששר הפיתוח יאשר את התעריפים החדשים וההכרה המרסם ברבים את השינויים כי תעריפי החשמל, תכין החברה את חשבונות הערכנים לפי התעריפים החדשים, דבר זה טרם נעשה.

י. פרידלנדר, חברת החשמל לארץ-ישראל, חיפה

השר לא אישר

במסדר התעצית (העולם הזה 991) נאמר, בין השאר, כי חברת החשמל מיהרה לשלוח לרבים פסיביות חשבונות על פי התעריפים הנתונים החדשים. שבוסלו לפי שעה בגלל החלטת חרוב הסקרי בעודת הכספים של החלטת חרוב הסקרי בעודת הכספים של הכנסת. האמור על חברתנו אינו נכון. רק לאחר ששר הפיתוח יאשר את התעריפים החדשים וההכרה המרסם ברבים את השינויים כי תעריפי החשמל, תכין החברה את חשבונות הערכנים לפי התעריפים החדשים, דבר זה טרם נעשה.

התיבות ומישחקים

אינני זוכר שתי נתחית כל כך סריפוסר מ"ח סעולמת. כמו שנתחיתו מככתבים על חרות הכדורגל ב'91 שתי בעובות של חר יילות (העולם הזה 991). איזה יוני (של כנות) איזה סיגנון (של מישחק) איזה קל"י לות (של פתיכה).

מתי שמעוני, תל-אביב
איזה שפע (של מחמאות).

טעות לא לעולם צודקת

אתם נורא חכמים, אבל בגליון האחרון (991) בכתבה של יוסלף סריבוביץ על יסאן, נפלתם במה אני סתכוון לתפוסה שהופיעה באותה כתבה. קודם כל, האיש הסופיע בתמונה הוא זיני וילברסטיין ולא יצחק נתסיאס כפי שכתבתם. שנית, נתסיאס בכלל לא היה בהונג קונג וכיצד האיש ליסאן? ולבסוף, זיני וילברסטיין שחקן סככי פתחתיקה חר סמונגיקונג ישר לארץ ולא היה ביפאן. סכאן שהתמונה צולמה על-יני בהונגיקונג.

צבי תמיר, פתח-תקוה

לכאן ולכאן

העולם הזה הוא כמעט חסר החברתי חיחוריו עם הארץ. כל ישראלי העובר בהונג קונג — ותתפלל כמה רב מספרם כאופו יחסי — מיד סעלצל אליו ולפני שיעיני את עצמו, אני שומעת: "שלום... שמעתי שיש לך את הנליון האחרון של העולם הזה..."

צברית, הונג-קונג
כבר הספקתי לקרוא בכלל את העולם הזה, כי, לפי דעתי, אין מסומם בארץ שלנו, בארץ אשר בניה עפלים ומכניס את הקר קע לבאים. אם תחשיכו בדרככם הענומה, מוכסח לכם עתיד אשר בו יתעוררו סוי איכם ויונחה אתכם ואת עתונכם. ואז יהיה כבר מאוחר מדי... איש לא מתנגד שחל"ח מן שחיתות. ארנבא, כולם אסירי סוכח לכם. אבל לא באורה כה בלתי-אנושי.

יוסף דין, תל-אביב

מלחמה ו/או שלום
דס, דס, אין כמעט גליון אחר שלכם שאינו כולל סיפור על רצח בנבלות ועל פעולות תנסול. היכן זה יסתיים? אילו ירעי תי לפחות כי כל פעולה היא חלק מחושב סתור תוכנית גדולה, הייתי טובל לקבל כל דבר, אבל לא שפעתי עדיין מלח אחת מ סנהינינו כי הם יודעים לאן מובילים אר תנו המאוועות.

רן פישר, רחובות
... ברור שכל מעם שבאו ידיעות על פשיטת-תנסול של אנשינו, נתפסלתי נאוה, אבל מיד שאלתי את עצמי — האם זה היה באמת נחוק? רק כאשר ענית לי לעצמי: "אי נני יודעתו" הבינתי מה קשה סעכס של סנהינינו.

מרים שור, חיפה
כל יום העובר, עולה לנו ביוקר, כי האר יב לוסר מלקת תבוטותיו... הרי צה"ל הוכיח את יכולתו, מדוע, אם כן, לא נות נים לו את המקורה להשלים את המלחמה, ולחסל את המובלעת הסוכנות, הניצבת בי מרחק כמה קילומטרים מסוכני החיים בי ארץ?

דוד רוטרמן, תל-אביב

איבדנו את החורמנות ההיסטורית, שלא חשוב לעולם, לקבוע עובדה קיימת ולכבוש את הציאהי סיני, עד לתעלת סואץ, כש הורדו המצרי היה עסוק במקום אחר. האם נאכר גם את התורמנות האחרונה לחסל את מטלכת הירדן וליישר את גבולנו הסורח?!

אלחנן טובים, נתניה
סרוב רובים, חרלנו לראות את היער. כי הבעיה האמיתית של מדינת ישראל איננה לפוצץ עוד תמנת משטרה ירדנית. הבעית ההיסטורית מעם ישראל כיום היא שיעז ליח להשתלב במרחב הגדול הסובב אותו... הרינת כמה לניונרים לא תקרב אותו ל- סתרו הבעיה.

משה חיון, תל-אביב
אל לנו לחת כל סיוע ליר המוחסת — (הברסית לרוב) — בביצוע מוסיטה — המניית זעם הלאומנות הערבית נגדנו והכי נכס המדינות השכנות לתוד המערך הבנתי דארי... מותר, אפשר ואח הכרחי לכנס להגיע לירי הסכס עם החשובה שבמדינות ערב — מצרים — אפילו על חשבון הפסי כסכים לסיניהם.

יוסף לחינגר, קרית-ים
אנחנו עם קסן ועני. עושרנו באנשים צעירים ואמיצים מוגבל מאד. על כן, אל לנו לבזוב את נוער המו שלנו בכל מיני פעולות סרק. עוד יבוא היום ונודקס לו לקרב המכריע.

חנה גרינשפן, עפולה

סוס וזוככו

במאמר המעיוני שלכם, "מירוז הירדן" (העולם הזה 991) השויתתם את מדינת יש דאל ריץ בעל הסיכויים הטובים ביותר, המתמספה ליר קו הוינוס. לדעתי, היה מתאים יותר לצייר את העם כסוס-סיריז סמומם, המוכן לזינוק, אלא שזוככו אינו יודע בדיוק לאיזה כיוון צריך לרוץ.

רוני כהן, טירה
סכל הפרשה, מסתבר שהאנגלים אינם כל כך מקמים. אילו היה להם סיפה מר אותו יצא ישראל שהם אובדים להגדר בו, היו מבינים כי חלוקת מטלכת הירדן ברנע זה בין עיראק וישראל, היה רק לטובתם, וכי זאת היא הדרך היחידה למנוע התפשט סות מצרי, וסוסיפוף, גם ישראל וגם עי-ראק הינן נזרות המערב. או מה יש ל- אנגליה להפסיד?

יורם מושיב, באר-שבע

... מה יש? את ארץ-ישראל אפשר היה לחלק 47? ואת מטלכת הירדן אסור עכי שיו לחלק?

על הא ועל דת

יתכן שבשני לב של יוני פרוינד מכפר אתא (העולם הזה 990) אל נגדנו לו באופו איבר על-ידי התנתנות הפסיניים הדתיים אשר מה דבר הכאת אותו נכה למסכה — איר ססבירים אותם רתיים את מעשה ידם, שי איש אינו יכול להכחיש?

מוריס שולץ, ירושלים
הוכחתי בורות שמועות בדיוני ישראל, בככתכם על האיש שרלת ביתו נפרעה, ל- אחר "שפתח את סקלט הרדיו בשבת, דבר שאינו אסור לפי דיני ישראל..." (חרר לם הזה 990).

דוד ר, חיפה

דיני ישראל אסרים פתיחת הרדיו, אך דא את ניגון המכשיר, אם נפתח לפני כני סת השבת. לתנפולים לא היתה כל יכולת לברר אם אמנם נפתח המכשיר בשבת או לא.

פרשת שטיינברג

עברה כי החלה כשקראתי על הקנוניות בסמה המטרה, שגרמו לחיסולו של קצין זאב שטיינברג (העולם הזה 991). איר יכו לים המסומים על סתחוון הארמים להרום את ענף הביולוש כולו, רק סתור חשש שי קצין היספיעעו? לנלות את האמת הי מבישה על מעשהיה?

שלום כדורי, מגדל אשקלון
כתבתם ששטיינברג סיכן את חייו סספר פעמים, וזחי סטות גדולה. העולם התחתון הישראלי מתוק מרש, סורכס סאלטנסים יצורים רעבים, בניגוד לעולם התחתון של אמריקה ואירופה. והרתי: אף בלש